

Література:

1. Naudé, W.A. (ed.) (2011) *Entrepreneurship and Economic Development*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
2. Fagerberg, J., D.C. Mowery and R.R. Nelson (2005) *The Oxford Handbook of Innovation*. Oxford: Oxford University Press.
3. Acs, Z. and L. Szerb (2009) “The Global Entrepreneurship Index (GEINDEX)”, *Foundations and Trends in Entrepreneurship*, 5(5): 341–435.
4. Naudé, W., Szirmai, A and Goedhuys M. (2011) *Innovation and Entrepreneurship in Developing Countries*, United Nations University: Policy Brief, 1.

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Єсіна Н.О., к.п.н., доцент

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

На сучасному етапі розвитку нашої держави відбуваються складні політичні, економічні та соціальні процеси, що призводять до виникнення різноманітних суспільних проблем. Вирішення яких, потребує нових інструментів, які в сучасних умовах будуть максимально ефективними. Саме соціальне підприємництво є одним із ключових та інноваційних інструментів вирішення даних проблем.

Аналіз наукової літератури дозволив встановити, що проблемою соціального підприємництва, його особливостями, критеріями та формами займалися (З. Галушка [1], Н. Горшіна [2], Н. Москалюк [3], відмінності соціального підприємства від благодійної діяльності та бізнесу розкрито в студіях М. Наумова [4], А. Свінчука [5]).

На основі аналізу положень наукових праць Н. Горшіної [2], Н. Москалика [3], М. Наумової [4] визначено поняття соціальне підприємництво як реалізація соціально-інноваційної підприємницької діяльності, значна частина прибутків від якої спрямовується на фінансування соціальних проєктів та програм, покращення умов життя певній групі населення, або надання їй послуг на вигідних умовах.

Виходячи із вище сказаного, головними критеріями, за якими підприємництва визнаються соціальними є:

- працевлаштування вразливих верств населення (ветерани АТО, ВПО, люди з інвалідністю, мешканці сільської місцевості тощо);
- частина чи весь прибуток від діяльності спрямовується на підтримання статутної діяльності громадських організацій, благодійних організацій чи благодійних фондів;
- частина чи весь прибуток спрямовується на фінансування окремих видів послуг для соціально вразливих груп населення, підтримки соціальних, культурних чи спортивних заходів, проєктів.

На основі аналізу наукової літератури Н. Горшіної [2], Н. Москалюк [3] були виявлені основні форми соціального підприємництва як інноваційного

інструменту подолання соціальних проблем:

- некомерційні організації, що займаються підприємництвом у сфері своєї основної діяльності;

- некомерційні організації, які відкривають власні підприємства, частина доходів яких йде на фінансування їх соціальних програм;

- підприємства для людей з обмеженими можливостями: компанія звільняється від сплати податку на прибуток, якщо понад 50 % її співробітників – громадяни з обмеженими можливостями[2, с.59].

Проаналізувавши нормативно-правову базу та наукові джерела, виділяємо головні проблеми соціального підприємництва на сучасному етапі розвитку нашої держави.

Першою проблемою розвитку практики соціального підприємництва в Україні є відсутність законодавчого закріплення. Спробою вирішення даної проблеми можна вважати розгляд проекту Закону України «Про соціальні підприємства», який, на жаль, так і не був прийнятий. Це призводить до того, що не має єдиного правового поля по врегулюванню даної діяльності.

Другою проблемою є непоінформованість населення про функції, завдання, саму сутність соціального підприємництва як важливої форми господарських відносин.

Третьою найважливішою проблемою виступає відсутність належної професійної підготовки майбутніх соціальних підприємців, що призводить до формування бізнесменів або благодійників, які не володіють необхідними теоретичними знаннями та практичними вміннями для ефективного ведення соціального підприємництва в Україні.

Підводячи підсумок вище викладеному, зауважимо, що для успішної реалізації соціального підприємництва в Україні потрібна самоорганізація соціальних підприємців з метою обміну досвідом і впливу на формування сприятливого правового середовища та ефективної державної політики.

Література:

1. Галушка З.І. Роль соціального підприємництва у забезпеченні розвитку громад. *Соціальне підприємництво: теорія, практика та міжнародний досвід*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 18 травня 2018 р.). Київ: КНЕУ, 2018 року. С. 182-185.

2. Горішна Н.М. Феномен соціального підприємництва: сутність і критерії. *Науковий вісник ужгородського університету*. 2016. Вип. 2 (39). С.58-61. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2016_2_16 (дата звернення: 05.11.2021).

3. Москалюк Н.П. Інноваційні форми соціального підприємництва у забезпеченні інклюзивного розвитку країни. *Соціальне підприємництво: теорія, практика та міжнародний досвід*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 18 травня 2018 р.). Київ: КНЕУ, 2018 року. С. 65-67.

4. Наумова М. Сутність соціального підприємництва та його роль у соціально-економічному розвитку суспільства. Україна: аспекти праці.

Соціальна політика. 2014. №4. С. 34–39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uap_2014_4_7 (дата звернення: 05.11.2021).

5. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін: посібник / за заг. ред.: А.А. Свинчук, А.О. Корнецький, М.А. Гончарова, В.Я. Назарук, Н.Є. Гусак Н.Є., А.А. Туманова. Київ: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017. 188 с.

КВАЛІФІКАЦІЙНІ РИЗИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ОДНЕ З ВУЗЬКИХ МІСЦЬ КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА

*Колодійчук А.В., к.е.н., доцент
Ужгородський торговельно-економічний інститут Київського
національного торговельно-економічного університету*

Експлуатаційні нетехнічні ризики впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (або ризики наукової організації праці з ІКТ) можна поділити на наступні підкласи: 1) мотиваційні ризики (тобто неправильного мотивування ІТ-персоналу, наявності чинників-демотиваторів їх ефективної роботи); 2) ергономічні ризики (усі загрози порушення сприятливих умов праці); 3) коопераційні ризики (тобто організації робочих колективів, взаємодії між працівниками); 4) локаційні ризики (тобто організації робочого місця); 5) кваліфікаційні ризики (пов'язані з рівнем компетентності обслуговуючого персоналу ІКТ-систем персоналу); 6) ризики охорони праці (тобто настання непередбачуваних подій як наслідків порушення безпечних умов праці); 7) ризики нормування праці (правильності й раціональності визначення і затвердження норм виробітку, складання фотографій робочого часу ІКТ-працівників, нормування праці операторів персональних комп'ютерів, програмістів, фахівців з техобслуговування та ремонту електронно-обчислювальних машин); 8) експлуатаційні ризики неправомірного використання новітньої комп'ютерної техніки і суміжного обладнання: друк зброї на 3D-принтерах, друк-синтез наркотичних речовин за допомогою 3D-технологій, високі ризики ракових захворювань від їжі, надрукованої на 3D-апаратах. Кваліфікаційні ризики ІКТ уособлюють в собі передусім усі програмістські ризики сфери ІТ.

Програмістські ризики варто прокласифікувати на такі класи: 1) ризики “вузьких місць” у створених і функціонуючих програмах (причому як системних, так і прикладних та інструментальних); 2) ризики компіляції (виконання) програм; 3) ризики вибору мови програмування (завдяки посиленому розвитку ІТ-сфери та універсалізації можливостей багатьох мов програмування за останні декілька десятиріч поступово ці ризики зникають); 4) ризики адаптації програм до потреб і вимог економічної діяльності у галузях національного господарства. Конкретним і поширеним прикладом може служити вразливість банкоматів і терміналів самообслуговування через встановлену на них застарілу операційну систему “Windows XP”, котру хакери